

ตัวการในคดีความผิดเกี่ยวกับป่าไม้

ตัวการในคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญา หมายถึง บุคคลที่มีส่วนร่วมลงมือกระทำความผิดโดยตรง ไม่ว่าจะทำทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน แต่ถือว่าเป็นผู้กระทำความผิดเช่นเดียวกัน มาตรา ๘๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดด้วยตนเอง หรือร่วมกับผู้อื่น บุคคลนั้นเป็นตัวการ” ดังนั้นประเภทของตัวการ จึงแบ่งออกได้ดังนี้

๑. ตัวการคนเดียว – ผู้ที่ลงมือกระทำความผิดเพียงคนเดียว เช่น คนร้ายชิงทรัพย์เพียงลำพัง
๒. ตัวการร่วม (co-principal) – ผู้ที่ร่วมกันกระทำความผิดตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยสมคบหรือช่วยกันทำ เช่น วางแผนปล้นธนาคารแล้วลงมือด้วยกัน
๓. ตัวการโดยใช้อื่น (indirect principal) – ผู้ที่ใช้ผู้อื่นซึ่งไม่ต้องรับผิดทางอาญาเป็นเครื่องมือ เช่น ใช้เด็กอายุต่ำกว่า ๑๐ ปี ไปลักทรัพย์

ซึ่งความเป็นตัวการนั้นมีความแตกต่างกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ คือ ผู้ใช้ (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๔) ผู้ที่ใช้ให้ผู้อื่นไปกระทำความผิด ผู้สนับสนุน (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖) ผู้ที่ช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกให้การกระทำความผิดเกิดขึ้น

ในคดีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มีการบัญญัติถึงการเป็นตัวการเอาไว้ในมาตรา ๗๐ ผู้ได้รับไว้ด้วยประการใด ซ่อนเร้น จำหน่ายหรือช่วยพาเอาไปเสียให้พ้นซึ่งไม้ที่ตนรู้อยู่แล้ว เป็นไม้ที่มีผู้ได้มาโดยการกระทำความผิดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ มีความผิดเป็นตัวการในการกระทำความผิดนั้น ดังนั้น แม้ผู้นั้นจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดในภายหลังจากการกระทำความผิดสำเร็จแล้ว หรือมิได้เป็นตัวการร่วมกระทำความผิดมาตั้งแต่ต้น ก็ต้องรับผิดฐานเป็นตัวการในการกระทำความผิดนั้นด้วย ดังนั้น คำว่าตัวการในคดีป่าไม้ จึงมีความหมายกว้างขวางกว่าความเป็นตัวการ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ เพื่อให้การลงโทษในความผิดเกี่ยวกับป่าไม้ครอบคลุมการกระทำความผิดในรูปแบบต่าง ๆ

ต่อมาเมื่อคำพิพากษาศาลฎีกาวางหลักกฎหมายเรื่องตัวการในคดีป่าไม้ คือ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๐๕๓/๒๕๖๐ แม้จะระบุวันนัดกระทำความผิด และไม้พะยุงจำนวนเดียวกันแต่คำฟ้องของโจทก์ข้อ ๒ (ก) และข้อ ๒ (ข) มิได้มีข้อความใดระบุยืนยันหรือทำให้เข้าใจได้ว่า จำเลยกระทำความผิดฐานเป็นตัวการทำไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติโดยไม่ได้รับอนุญาต และกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตรายหรือทำให้เสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ หรือรับไว้ซึ่งไม้ของกลางโดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นไม้ที่คนร้ายได้มาจากการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ และ พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ทั้งสองฐานในคราวเดียวกัน และได้มีความขัดแย้งกัน แต่เป็นการบรรยายข้อเท็จจริงที่ปรากฏ เพื่อให้ศาลวินิจฉัยและเลือกลงโทษจำเลยฐานใดฐานหนึ่งตามที่พิจารณาได้ความตามคำฟ้องของโจทก์ข้อ ๒ (ก) และข้อ ๒ (ข) ถือได้ว่าเป็นฟ้องที่บรรยายถึงการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิด ข้อเท็จจริงและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับเวลาและสถานที่ซึ่งเกิดการกระทำนั้น ๆ อีกทั้งบุคคลหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องด้วยพอสมควรเท่าที่จะ

ทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี จึงเป็นฟ้องที่สมบูรณ์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) ดังนั้น ฟ้องโจทก์ข้อ ๒ (ก) และ ข้อ ๒ (ข) จึงไม่ขัดแย้งกันและไม่เคลือบคลุม

พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๗๐ เป็นบทบัญญัติพิเศษที่บัญญัติให้ผู้ได้รับไว้ด้วย ประการใด ซ่อนเร้น จำหน่ายหรือช่วยพาเอาไปเสียให้พ้น ซึ่งไม้หรือของป่าที่ตนรู้แล้วว่าเป็นไม้หรือของป่า ที่มีผู้ได้มาโดยการกระทำความผิดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้มีความผิดฐานเป็นตัวการในการกระทำความผิดนั้น แม้ผู้นั้นจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดในภายหลังจากการกระทำความผิดสำเร็จแล้ว หรือมิได้ เป็นตัวการร่วมกระทำความผิดโดยตรงมาตั้งแต่ต้นก็ตาม ก็ต้องรับผิดฐานเป็นตัวการในการกระทำความผิด นั้นด้วย คำรับสารภาพของจำเลยในข้อหาจับไว้ด้วยประการใดซึ่งไม้ของกลางที่ตนรู้อยู่แล้วว่าเป็นไม้ที่มี ผู้ได้มาโดยการกระทำความผิด กับข้อหาไม้ไว้ในครอบครองซึ่งไม้หวงห้ามอันยังมิได้แปรรูปโดยไม่ชอบด้วย กฎหมายขัดแย้งและไม่เคลือบคลุมแต่อย่างใด ศาลย่อมลงโทษจำเลยตามฟ้องของโจทก์ได้

ดังนั้นการพิจารณาลงโทษในคดีอาญาอันเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ จึงต้องพิจารณาให้ครอบคลุมการเป็นตัวการที่แตกต่างจากหลักกฎหมายทั่วไป เพื่อคุ้มครองป่าไม้อันเป็น ทรัพยากรที่มีค่าให้สมบูรณ์ต่อไป

แผนกคดีสิ่งแวดล้อมในศาลฎีกา

แผนกคดีสิ่งแวดล้อมในศาลฎีกา

แผนกคดีสิ่งแวดล้อมในศาลฎีกา

กันยายน ๒๕๖๘

แผนกคดีสิ่งแวดล้อมในศาลฎีกา

ศาลฎีกา

แผนกคดีสิ่งแวดล้อมในศาลฎีกา

แผนกคดีสิ่งแวดล้อมในศาลฎีกา

แผนกคดีสิ่งแวดล้อมในศาลฎีกา

แผนกคดีสิ่งแวดล้อมในศาลฎีกา

แผนกคดีสิ่งแวดล้อมในศาลฎีกา

แผนกคดีสิ่งแวดล้อมในศาลฎีกา

แผนกคดีสิ่งแวดล้อมในศาลฎีกา

แผนกคดีสิ่งแวดล้อมในศาลฎีกา